

Film Endüstrisinde Küreselleşme Süreci ve Eklemlenme Modelleri: Türk Film Endüstrisi Örneği

Globalisation Process and Integration Models of the Film Industry: Turkish Film Industry Case

Doğan Dursun^{1*}, Defne Dursun²

¹*Atatürk Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, Erzurum*

²*ODTU, Mimarlık Fakültesi, Kentsel Politika Planlaması ve Yerel Yönetimler Anabilim Dalı, Ankara*

*İletişim Yazarı: Doğan Dursun, e-posta: ddursun@atauni.edu.tr

Özet: Ekonomik coğrafya yazınının önemle üzerinde durduğu kümelenme ve yığılma kavramları film endüstrisi üzerine bir çok deneysel çalışmanın temel konusu olmuşlardır. Son yıllarda dünyanın farklı coğrafyalarında gerçekleştirilen çalışmalar ise film endüstrisi kümelerinin dış bağlantıları, küresel piyasalarla etkileşimleri ve bu doğrultuda değişen dinamikleri üzerine yoğunlaşmıştır. Film endüstrisinde uluslararası ortaklık ve işbirliklerine dayalı olarak ortaya çıkan önceleri uluslararasılaşma daha sonraları küreselleşme olarak adlandırılan yeni üretim biçimleri akademisyen ve araştırmacıları bu alana yönlendirmiştir.

Küresel piyasalar ve bu piyasalara dahil olma şeklinde tarif edebileceğimiz yeni üretim anlayışı, film endüstrisinin rekabetçiliği ve ekonomik gelişmesi için en önemli ölçüt haline gelmiştir. Bu süreçte film endüstrisinde kümelenme ve rekabetçilik kavramları üzerine yapılan çalışmalar film kümelerinin genelde farklı süreçler sonunda ortaya çıkmasına rağmen farklı ülke örneklerinde benzer mekansal özellikler segilediğini göstermiştir. Farklı film kümelerinin benzer mekansal özellikler taşımalarına rağmen benzer tehditler karşısında kırılabilirlik ve dirençlilikleri farklılaşmaktadır. Bu farklılaşmaların en önemli sebebi, son dönemde film üretim zincirinin değişen dinamiklerine paralel olarak ortaya çıkan küresel film piyasasına farklı eklemlenme biçimleri, dış bağlantılar ve uluslararası rekabetçilik koşullarına uyum sağlama kapasitesidir.

Bu çalışmanın amacı öncelikli olarak dünya film piyasasında öne çıkan farklı eklemlenme modellerini ortaya koymak ve Türk film (sinema) endüstrisinin son yıllarda iç piyasada yakaladığı başarıyı bu modeller çerçevesinde değerlendirmektir. Bulgular göstermiştir ki, iç piyasada tekrar başarılı sonuçlar elde etmeye başlayan Türk film endüstrisi mevcut üretim örgütlenmesi ve anlayışı ile küresel piyasalarda kendine yer açma çabasına girmiştir. Ancak, mevcut modellerin ortaya çıkardığı yapı, ekonomik anlamda küçük ölçekli bir başarı durumu ortaya çıkarmaktadır. Bu nedenle, Türk film endüstrisinin küresel ölçekteki gelişmeleri dikkate alarak kendini yenilemesi gerekmektedir. Aksi takdirde, iç piyasada elde edilen sonuçlar ve mevcut eklemlenme modelleri ile küresel piyasada küçük ölçekli bir aktör olarak kalacak ve başarısını sürdürmesi zor olacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Film Endüstrisi, Uluslararasılaşma, Küreselleşme, Başarı, Eklemlenme*